

Az Európai Unióból érkező támogatások jövője

A csatlakozási tárgyalások megindulásával párhuzamosan az EU alapvetően átértékelte a közép- és kelet-európai társult államok számára nyújtott segélyprogramjainak szerepét. Az EU-segélyek a továbbiakban kizárólag a csatlakozási folyamathoz szorosan kapcsolódó intézményfejlesztési és beruházási projekteket támogatják. A konkrét projektjavaslatoknak az ún. Csatlakozási Partnerségi dokumentumon, illetve a Közösségi Vívmányok (az ún. „Acquis”) átvételét szolgáló Nemzeti Programon kell alapulniuk. A segélyprogramok elsődleges célja ezen belül a különböző EU-normák végrehajtásához és érvényesítéséhez szükséges adminisztratív kapacitások, a felelős közigazgatási szervek stratégiai fejlesztése, illetve az EU-előírások gyakorlati teljesülését szolgáló beruházások (intézményfejlesztéshez kapcsolódó eszközbeszerzések, környezetvédelmi, infrastrukturális befektetések) társfinanszírozása.

Az Unió 2000-2006 közötti költségvetésére vonatkozó Bizottsági tervezetek szerint a tagjelölt államoknak nyújtandó csatlakozás előtti támogatás egy év múlva – két új támogatási eszköz, az infrastruktúra és a környezetvédelem céljait szolgáló ISPA, valamint a mezőgazdaságot és vidékfejlesztést támogató SAPARD bevezetésével – a jelenlegi duplájára emelkedik. A hazánk által várhatóan igénybe vehető támogatás a csatlakozás után a jelenlegi évi 100 millió ECU-ról több milliárdos nagyságrendűre növekszik. Az új támogatási eszközök egyúttal már az Unió Strukturális és Kohéziós Alapjainak fogadására való gyakorlati felkészülést szolgálják, és azoknak céljait tekintve közvetlenül meg is feltehetőek.

Itt feltétlenül szólnunk kell a korábbi Phare filozófiáról, az új rendszerre való átállás problémáiról. Korábban a Phare ún. igény-meghatározott volt és egy,

a demokrácia felé elindult ország gazdasági, társadalmi és kulturális igényeinek támogatását célozta, többek között a bor- és gépipari export ösztönzésével, a háziorvosi hálózat hatékonyságának fejlesztésével, a tőzsde induló számítógépparkjának biztosításával, privatizálandó nagyvállalatok szerkezet-átalakítási támogatásával. Napjainkban Magyarország már közepesen fejlett ország, sőt a legfejlettebbeket tömörítő szervezet, az OECD tagja, és az EU gazdaságának egyes szektorokban komoly versenytársa, a nemzetközi politika terén pedig katonai, politikai szövetségese lett. A magán-gazdaság megerősödött, a konkurencia további fejlesztését – a még mindig aránytalanul fejletlen kis- és középvállalkozói kör kivételével – az európai adófizetők nem támogatják. A Phare-program csatlakozás-meghatározottá vált, pénzt az uniós joganyag, gyakorlat és közigazgatási struktúra kialakítására, megerősítésére, benne pedig hangsúlyozottan az integrált regionális fejlesztésre kaphatunk. Létre kell hozni a területfejlesztés regionális szellemű bázisait, ahol a fejlesztési terv nem a megyei programok egyszerű integrációja vagy az országos programok lebontása.

A rövid távú cél mindenképpen a regionális egységek felfejlesztése – EU alkotmányos szempontból a partnerség és a szubszidiaritás elvének való megfeleléshez, gyakorlatilag pedig azért, mert a strukturális alapokból származó majdani támogatások igénybevétele lehetetlen a regionális struktúra tényleges működése nélkül. Az ország segélyfelvívő képességének nagyságrendekkel történő növelése nélkül hiába van óriási szükségünk a támogatásra, azokat nem fogjuk megkapni, mert nem tudjuk az EU szabályai szerint felhasználni. A regionális szintű programozás komplexitására való tekintettel meg kell kezdeni a hét régió fejlesztéséért majdan felelőssé váló program-menedzser szakembercsoportok kiválasztását és képzését. Angolul és más

„
A Phare program csatlakozás-
meghatározottá vált, pénzt az uniós
joganyag, gyakorlat és
közigazgatási struktúra kialakítására,
megerősítésére, benne pedig
hangsúlyozottan az integrált
regionális fejlesztésre kaphatunk.
”

idegen nyelveket jól beszélő, a projekt-menedzsmenthez értő szakemberek nélkül csak elméleti lehetőség marad a támogatás. A szakembereket megfizetni képes külső szakértő cégek számára ez nagy lehetőség, hiszen ilyen tudással kevesen választják a havi bruttó 60 ezer forintos közigazgatási átlagfizetést – ez viszont akár tízszeres költségkihatást is jelenthet a költségvetésnek. Az ország érdeke az kívánja, hogy e szakembereket a közigazgatás meg tudja tartani.

Az előcsatlakozási programok szervezeti végrehajtási rendjének meghatározására az egyeztetések már megkezdődtek. Létrejött a Koordinációs Tárcaközi Bizottság, benne a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési,

az Egészségügyi, a Gazdasági, a Pénzügy-, a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi, a Környezetvédelmi, a Külügy-, a Szociális és Családügyi, az Oktatási Minisztériummal, a Miniszterelnöki Hivatallal és a Phare-segélyeket koordináló tárca nélküli miniszterrel.

Mielőtt részletesen megvizsgáljuk a Magyarországon demokratizálásához majd fejlődésének gyorsításához nyújtott segélyprogramtól az uniós támogatási rendszerhez való alkalmazkodásig terjedő tartalmi minőségi ugrás eszközeit, érdemes röviden megismerni az ezekhez átvezető **Large Scale Infrastructure Facility (LSIF)**, vagyis a Nagy Infrastrukturális Beruházások támogatási programjával.

LSIF

A Phare Új Orientáció jegyében 1998-ban jött létre ez az ún. horizontális kiegészítő finanszírozási eszköz. A horizontális kifejezés az EU szóhasználatában azt jelenti, hogy egyetlen alap pénzügyi eszközeiért szállnak versenybe a csatlakozni szándékozó államok, és a Bizottság által támasztott követelményeknek legjobban megfelelő javaslatok kapnak támogatást, függetlenül azok nemzeti hovatartozásától, vagyis a minőség és nem a zászló színe alapján támogatnak. Itt kell megjegyezni, hogy az elfogadott magyar projekt – az észak-pesti szennyvíztisztító – a hazánkra arányosított támogatási összeget meghaladja.

A koppenhágai csúcsertekezleten határozták meg a beruházás összértékének maximum 25%-ig terjedő uniós támogatás általános minimum kritériumait:

1. helyi vagy kormányzati társfinanszírozás,

”
Meg kell kezdeni a program-menedzser szakembercsoportok kiválasztását és képzését. Angolul és más idegen nyelveket jól beszélő, a projekt-menedzsmenthez értő szakemberek nélkül csak elméleti lehetőség marad a támogatás.
◆
A Bizottság által támasztott követelményeknek legjobban megfelelő javaslatok kapnak támogatást, függetlenül azok nemzeti hovatartozásától
”

2. nemzetközi fejlesztési intézmény (IFI) – Európai Beruházási Bank (EIB), Európa Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD), Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (IBRD) – társfinanszírozása,
3. magán (kereskedelmi banki) forrásokból nem finanszírozható, és
4. közvetlenül segíti a csatlakozást és az európai normák/gyakorlat átvételét.
Ötödikként ezekhez hozzáadhatjuk a határon vagy határonkon áterjedő hatást is, és a két fő célterület – a közlekedés és a környezetvédelem – speciális feltétellistája csak ezután következik.

Mivel a következő beruházási kritériumok mind a Phare, mind

az előcsatlakozási, mind a strukturális alapokra érvényesek, a projektek – legyenek azok kiegészítő vagy még csak ötletformában léteznek – kialakításánál érdemes figyelembe venni azokat.

- **Katalizátor hatása** a csatlakozást segítő, nemzetközi integratív jellegű, más társfinanszírozó forrásokat bevonó projekteknek van.
- A **társfinanszírozási kritérium** teljesülése az IFI-ekkel megkötött finanszírozási szerződés meglétén kívül a kormány anyagi és politikai támogatását és más magán vagy önkormányzati források meglétét feltételezi.
- A **kiegészítő jelleg** akkor érvényesül, ha az EU-támogatás nem szorítja ki más finanszírozási forrást.
- A beruházás akkor **indításra kész**, ha túl van az előkészítési fázison, azonnali tenderezésre kész és egy éven belül a teljes összeget le lehet szerződni.
- A támogatott projektrész **nagysága** meg kell haladja a 2 millió ECU-t.
- Anyagi segítségre csak az a beruházás számíthat, mely az EU **jogszabályokkal és gyakorlattal** (közbeszerzési és versenyszabályok, környezetvédelmi normák stb.) **teljes összhangban van**.

A támogatások a beruházásokon kívül igénybe vehetők a következő évi LSIF-programokra vagy a 2000. évtől induló ISPA-programok előkészítésére, valamint az LSIF menedzselésére is.

A közlekedés területén a Transz- és Páneurópai Hálózatok és Területek folyosóinak és csomópontjai fizikai infrastruktúrájának kialakítása valamint a kom-

binált fuvarozás és annak technológiai fejlesztése számíthat támogatásra.

A környezetvédelemben a kén- és nitrogénoxid kibocsátás csökkentése, a víz- és szennyvízkezelés és energiahatékonysági beruházások szerepeltek az IFI-k által az EU Bizottságnak benyújtott és a Kormány által véleményezett, kiegészített listán.

Az első fordulóban 16 millió ECU támogatást kapunk az észak-pesti szennyvíztisztító rekonstrukciójára. Az erről szóló megállapodást várhatóan december végén írja alá a Kormány és a Bizottság. Az 1999-es LSIF-programra is megtörténtek már az érintett tárcákkal az egyeztetések, kialakult az összes kritériumot kielégítő javaslatok köre, amit eljuttattunk a Bizottság külügyekért felelős 1A Főigazgatóságára, mely az IFI-ekkel és a többi Főigazgatósággal egyezteteti azokat, majd a döntéshozó szerv, az ún. „Phare Management Committee” meghozza – reméljük – számunkra újabb, többmilliárd forint támogatást jelentő döntését.

Az LSIF csak a projekt értékének 25%-áig adhat forrást. A csatlakozás után viszont hazánk egész területe megfelel az 1. sz. támogatási célnak, mint a fejlődésben elmaradott térség (vagyis GDP-je az EU-átlag 75%-a alatt van). A költségvetési racionalitás azt sugallja, hogy a most saját, meglehetősen szűkös forrásból vagy az EU 25%-os társfinanszírozásában megvalósuló programokat esetleg érdemes elhalasztani a csatlakozás utánra, amikor már 50-90%-os EU-támogatásra számíthatunk. Fejlesztést elhalasztani maximum az ISPA-ig érdemes, hiszen az a beruházások esetén 85, az előkészítésnél pedig 100%-ig finanszíroz. A legjobban elmaradott régiók nem infrastrukturális fejlesztése esetében viszont a halasztása csak nagyon hosszú távon teszi behozhatóvá a lemaradást, ezért az ISPA és a SAPARD által támogatott területekről a költségvetési megtakarításnak nem szabad „feloldadnia”, hanem számszerűsíthetőn ide kell áramlania.

A Phare-programokon edződött és szervezetének fejlesztésében az EU által is támogatott közigazgatásunk a 2000. évtől újabb kihívással kell szembenézzen: immár képessé kell válnia további évi 150 millió ECU/EURO, az EU rendkívül szigorú szabályrendszere szerinti elköltésére. A feladat első hallásra igazán könnyűnek tűnik, de a Phare és az előcsatlakozási alapok esetében – csak és kizárólag az országnak az Unióhoz való felzárkóztatására –, az Unió által kijelölt szűk keresztmetszetek felszámolására –, jogrendszerünk harmonizálására

lehet a pénzt fordítani –, sok tízezer oldalnyi jogszabály figyelembe vételével –, az EU által megszabott és szigorúan betartott eljárások szerint –, előre meghatározott ütemezésben, s – az eredetileg kalkulált összeg vagy a kivitelezési idő túllépésére sincs mód. – Ha időközben az egyik, az LSIF-nél felsorolt feltétel már nem teljesülhet, az egész beruházásra megítélt összeg elvész, és az LSIF és az ISPA esetében még csak egy másik projektre sem lehet átvinni, ahogy a Phare szabályai ezt abban az esetben megengedik, ha a másik projekt minden kritériumnak megfelel.

Vizsgáljuk meg elsőként „A tagjelöltek számára az előcsatlakozási stratégia keretében nyújtandó strukturális támogatás”, az Instrument for Structural Policies for Pre-Accession – vagyis ISPA – néven ismeretes támogatási alapot.

ISPA

Az ISPA az EU egyik új eszköze, melynek fő célja a csatlakozásra váró országok felkészítése a Strukturális Alapok támogatásának fogadására, valamint az infrastruktúra és a környezetvédelem területén a csatlakozást hátráltató konkrét problémák megoldása.

Az ISPA létrehozatalának jogi alapja az EK Szerződés 235. cikkelye, formailag pedig a Kohéziós Alap analógiájára kerül kidolgozásra. A jelen időből kiderül, hogy még vannak pontok, melyeket tisztázni kell.

A támogatásból 2000-2006 között a 10 tagjelölt közép- és kelet-európai társult állam részesül (Ciprus nem). A csatlakozó tagjelöltek a támogatástól csatlakozásuk időpontjában elesnek, a felszabaduló összeg a csatlakozásra várók között kerül felosztásra. A támogatás összege előreláthatólag évi 1 Mrd ECU, de a végleges döntés 1999 második felére várható. Az egyes országokra érvényes ISPA-támogatás mértékét a Bizottság az ország lakosságának száma, az egy főre jutó vásárlóerő-paritáson számított GDP-je, valamint az adott ország területének nagysága alapján határozza meg. Mint említettem, ez évi 100 millió ECU, vagyis körülbelül 25 milliárd forint kiegészítő forrást jelent nekünk. Az Unióhoz csatlakozóknak az ISPA-ból a Strukturális és Kohéziós Alapokba való átmenetének jogi szabályozását a csatlakozási szerződésekben rögzítik.

Mivel a két előcsatlakozási alap összege még a tizede sincs a csatlakozás után – a jelenlegi támogatási szabályok alapján –

„

A költségvetési racionalitás azt sugallja, hogy a most saját, meglehetősen szűkös forrásból vagy az EU 25%-os társfinanszírozásában megvalósuló programokat esetleg érdemes elhalasztani a csatlakozás utánra, amikor már 50-90%-os EU-támogatásra számíthatunk.

„

kalkulálható nettó támogatásnak, az ország érdeke az, hogy minél rövidebb ideig, de minél hatékonyabban és teljesebben használja ki az alapot, hogy felgyorsítsuk a felzárkózást és lerövidítsük a csatlakozási időt. A maximális cél az lehet, hogy a fogadó intézményrendszer gyors kiépítésével és a feladatra alkalmassá tételével oly mértékben felgyorsítjuk a felhasználást, hogy hazánkban a paraméterek alapján megítélt összeget meghaladó támogatás jusson.

A Bizottság javasolja, hogy az ISPA két területre koncentráljon (várhatóan fele-fele arányban): közlekedés és környezetvédelem. Komplex regionális fejlesztés az ISPA keretein belül nem jelenhet meg, az ahhoz való közelítésnek a Phare marad az eszköze. A Phare ugyanakkor az új horizontális infrastruktúra fejlesztési programjával (LSIF) az ISPA keretében megvalósítandó közlekedési projekteket fogja előkészíteni. Az ISPA tevékenységének megindulásával a Phare infrastruktúra támogató szerepe visszaszorul.

Az ISPA-támogatás a Csatlakozási Partnerségekben lefektetett – az LSIF-nél ismertetett – feltételeességnek lesz alávetve. A konkrét projekteket a Csatlakozási Partnerség szerves részét képező, az Acquis Átvételét Szolgáló Nemzeti Program vonatkozó elemeire alapozva választják ki.

Az egyes projekteknek minimum 5 millió ECU, pontosabban euro nagyságrendűnek kell lenniük.

A közösségi támogatás mértéke az egyes projektek költségének legfeljebb 85%-ára terjed ki. A kedvezményezett országok támogatást kérhetnek előkészítő jellegű tanulmányokra és szakértői segítségnyújtásra, mely esetekben a közösségi támogatás értéke elérheti a költségek 100%-át. Az ilyen célú támogatások azonban nem haladhatják meg a projekt teljes költségvetésének 2%-át.

Az EU nagy hangsúlyt kíván helyezni a különböző támogatási formák (Phare, ISPA, SAPARD) közötti átfedések megakadályozására, illetve az ezek közötti konzisztencia biztosítására, mivel egy projekt csak egy forrásból támogatható. A támogatások követésére már felálltak a minisztériumokban működő (költségvetési „fejzeti”) monitoring bizottságok és azok központi (tárcaközi) szerve.

Az ISPA-támogatásnak „stratégiai katalizátor” szerepet kell játszania (nemzetközi pénzügyintézetek, magántőke bevonásának ösztönzése). A pénzügyintézetek közül kiemelt szerepet kap az EIB egyrészt előcsatlakozási hitelkerete miatt, másrészt pedig a Bizottság a projektek kiválasztása előtt ki fogja kérni a Bank véleményét.

A Bizottság évente jelentést készít az ISPA-ról, amelyet a Tanács, az Európai Parlament, az ECOSOC és a Régiók Bizottsága elé terjeszt. A Bizottság biztosítja, hogy a kedvezményezett országok megfelelő információt kapjanak az ISPA-ról, míg a kedvezményezetteknek kell saját közvéleményüket tájékoztatni az ISPA által nyújtott lehetőségekről és a Bizottság szerepéről.

Hogyan zajlik az ISPA 2000. évi projektjeinek kiválasztása? Az EU által megadott szabályrendszer szerint az érintett minisztériumok már előterjesztették az általuk kiválasztott projektek hosszú listáját együtt az egyes projektekkel az összes kritérium teljesülését ellenőrző melléklettel. Ezt a listát a Phare segélyeket koordináló tárca nélküli miniszter vezette, a Külügyminisztérium és a Pénzügyminisztérium képviselőiből álló Segélykoordinációs Intézőbizottság megvizsgálja tartalmi és formai szempontból – szerepel-e a csatlakozási felkészülés menetét rögzítő Acquis átvételét segítő Nemzeti Programban, terveztek-e hozzá költségvetési forrást, az rendelkezésre áll-e, stb., majd – előreláthatólag 1998. december 9-ig – továbbítja az EU Delegációján keresztül a Bizottságnak. A tárgyalások eredményeképpen kialakuló éves programban támogatást nyerő projektek az 1999 harmadik negyedében születő döntés után azonnal elindulnak. A 20 millió euro-nál kisebb, és két évnél rövidebb projektek esetében első részletként az EU átutalja a támogatás 80%-át.

SAPARD-program

Ez az EU Alapító Szerződés 235. cikkelye alapján a csatlakozásra váró 10 közép- és kelet-európai ország agrár- és vidékfejlesztésére kialakított, 2000. január 1-től induló többéves program, mely kiegészítő forrást jelent a felkészüléshez. A támogatás itt is a csatlakozás időpontjáig tarthat. A tárgyalások alapján évi 50 millió euro-ra, vagyis 12-13 milliárd forintra számíthatunk.

- Céltérületek:
- agrárvállalkozások
- termelői csoportok felállítása
- farm-igazgatási szolgáltatások
- feldolgozottság és értékesíthetőség javítása
- állat- és növény-egészségügyi ellenőrzés javítása
- alternatív jövedelemszerzés
- falu- és vidékfejlesztés (infrastruktúra, műemlékek)
- talajjavítás, parcellázás
- földnyilvántartás kialakítása
- szakképzés
- vízgazdálkodás

Mivel a két előcsatlakozási alap összege még a tizede sincs a csatlakozás után kalkulálható nettó támogatásnak, az ország érdeke az, hogy minél rövidebb ideig, de minél hatékonyabban és teljesebben használja ki az alapot, hogy felgyorsítsuk a felzárkózást és lerövidítsük a csatlakozási időt.

- erdészet
- agrár környezetvédelem
- szakmai segítségnyújtás (ún. Technical Assistance - TA)

Fejlesztési tervek hét évre készülnek a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumban. Az első programot 1999 közepén kell benyújtani az EU Bizottság területfejlesztésért felelős XVI Főigazgatóságának, amely később a SAPARD intervenciók alapjául szolgál majd. Rendkívül fontos, hogy ez a terv a helyi/regionális kezdeményezések integrációja legyen.

A Tervnek külön fejezetekben tartalmaznia kell:

1. A programra jogosult régiók jellemzését, az EU-tól való eltéréseik illetve erősségeik és gyengeségeik elemzését, valamint a korábbi intézkedések felsorolását.

2. A Terv célkitűzéseit, azok földrajzi vonatkozásait, a vidéki területek fejlesztésére javasolt stratégiát és a Terv céljainak, stratégiájának, környezeti hatásainak, társadalmi-gazdasági előnyeinek (felhasznált összeggel létrehozott érték) elemzését – az értékelés alapjául szolgáló mérőszámok definiálása mellett –, valamint a Közösségi Politikákkal, a Közös Agrárpolitikával és a Strukturális Alapokkal való összhangjának értékelését.

3. Az EAGGF (Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap) támogatás általános stratégiáját, mely a régiók erősségeit-gyengeségeit célozza a SAPARD program általános és egyedi céljainak megfelelően, és az ezekből következő konkrét vidékfejlesztési prioritásokat.

4. A program keretében finanszírozott intézkedések ismertetését indoklással. Az indoklásnak be kell mutatnia a célok egységességét, az egyes intézkedések következetes hozzájárulását a program egyes céljaihoz, és az intézkedések közti összhangot.

5. Azon eljárások, szabályok és törvényi keretek általános leírását, amelyek nemzeti vagy regionális szinten szerepet játszanak a strukturális intézkedésekre adott közpénzek kiutalásában, illetve a vidékfejlesztési program körébe tartozó, de közösségi finanszírozás nélkül bevezetett intézkedéseket.

6. A támogatásra jogosult tevékenységek kiválasztási feltételeit. A kiválasztás során – természetesen – csak az EU által Magyarország számára a Csatlakozási Partnerségben lefektetett, illetve az Acquis átvételét segítő Nemzeti Programban meghatározott fejlesztési célkitűzéseknek megfelelő projektek jöhetnek számba. A program – mivel agrár területen az EU-val versenytársak vagyunk – nem a termelés növelésére, hanem a munkanélküliség csökkentésére, a vidéki népesség életfeltételeinek javulására, a vidék népességmegtartó képességének fokozására irányul. Ártermelés csak akkor jelenhet meg, ha az jó minőségű, helyi specialitás, amelyre nincs korlátozó rendelkezés az Unióban.

7. Hét évre szóló pénzügyi tervet, amely a pénzforsásokat nemzeti/állami támogatás (tevékenységenként a költségek maximum 100%-a), közösségi hozzájárulás (EAGGF maximum 75%), és magánfinanszírozás megosztásban tartalmazza. Jövedelemtermelő beruházás esetén a teljes köztámogatás nem haladhatja meg az 50%-ot. Az 1999-es magyar költségvetés már tartalmazza a nemzetközi segélyprogramokban beérkező támogatásokat és az azokhoz rendelt költségvetési forrásokat. A SAPARD fejlesztési programnak a költségvetésin kívül a magánszféra (kereskedelmi bankok, saját forrás, IFI-k) pénzügyi forrásait is meg kell jelenítenie.

8. A megvalósításért felelős intézmények felsorolását intézkedésenként, a pénzügyi megvalósítás rendszerének leírását, a kifizető ügynökség meghatározásával, a Közösségi Politikáknak való megfelelés alátámasztásával és a Bizottság felé történő éves jelentéstételi kötelezettséggel.

9. A program Megfigyelő Bizottságának (SAPARD Monitoring Bizottság – SMB) – melybe a pályázó ország és az EU Bizottság is delegál tagokat – tevékenységét meghatározó eljárásokat. Az FVM-ben megalakuló SMB ezután kiépíti helyi szervezetrendszerét. Ennek a program indulására, 2000. január 1-re működőképesnek kell lennie.

Hangsúlyoznom kell, hogy a program végrehajtása során biztosítani kell a teljes átláthatóságot és ellenőrzést. Amennyiben az EU szabálytalanságot talál, például nem az eredetileg jóváhagyott célnak megfelelően használták fel az összeget, a többi támogatási formához hasonlóan meg lehet vonni a további támogatást.

A pályázati rendszert az EU-nak jóvá kell hagynia. A pályázatok a jóváhagyott fejlesztési célokra centralizáltan vagy régiók szerint írhatók ki, elbírálásukra viszont egyértelműen decentralizált megoldást kell kidolgozni.

Folytatódik-e 2000 után a Phare-program?

Az 1998-as Nemzeti Phare-program 2000. december 31-ig, az 1999-es 2001. december 31-ig tart. Az ezredforduló a Phare-programok jellegében is újabb fordulóponthozhat. Nincsenek még teljesen kikristályosodott elképzelések, de szerepe várhatóan kiegészítő jellegű lesz a bemutatott két előcsatlakozási alaphoz képest, vagyis azok a csatlakozást segítő projektek kerülhetnek bele, amelyek nem tartoznak a közlekedés, környezetvédelem, agrár- és vidékfejlesztés témakörébe. Célunk, hogy a jelenlegi, évi 100 millió ECU-s támogatás 2000-től növekedjen, tovább segítve Magyarországot a mielőbbi európai uniós tagság felé.

Szerzőnk osztályvezető, Miniszterelnöki Hivatal, Modernizációs és Segélykoordinációs Titkárság